

آموزش سوره ی بروج

درس ۶

جلسه اول

ابتداء درس را با تلاوت دین حفظ بخواند.

سوره ی بروج

الفصل اول

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
وَالسَّمَاءِ دَاتِ الْبُرُوجِ
وَالْاَرْضِ وَالْجَبُورِ
وَالشَّاهِدِ وَشَهِيدِ
فَلْيَلِ احْتِجَابِ الْاَلْبُجُورِ

۱- آیت بروج را با تلاوت دین حفظ بخواند.

۲- آشنایی با نماد «ا» که به صورت «آ» خوانده می شود.

۳- آشنایی با پیام قرآنی درس درباره ی انفاق.

۴- آشنایی با معنای برخی از کلمه ها و عبارت های ساده ی قرآنی.

۵- آشنایی با نماد «ا» که به صورت «آ» خوانده می شود.

۶- آشنایی با پیام قرآنی درس درباره ی انفاق.

۷- آشنایی با معنای برخی از کلمه ها و عبارت های ساده ی قرآنی.

۸- آشنایی با نماد «ا» که به صورت «آ» خوانده می شود.

۹- آشنایی با پیام قرآنی درس درباره ی انفاق.

۱۰- آشنایی با معنای برخی از کلمه ها و عبارت های ساده ی قرآنی.

اهداف

- ۱- توانایی خواندن آیات سوره ی بروج و عبارات قرآنی درس
- ۲- توانایی خواندن کلمات قرآنی دارای همزه با پایه واو و یاء (و، ی)
- ۳- آشنایی با نماد «ا» که به صورت «آ» خوانده می شود.
- ۴- آشنایی با پیام قرآنی درس درباره ی انفاق
- ۵- علاقه به خواندن زیبای سوره ی بروج
- ۶- آشنایی با معنای برخی از کلمه ها و عبارت های ساده ی قرآنی

روش تدریس و ارزش یابی

جلسه ی اول

آموزگار با صلوات بر محمد و آل محمد و گفت و گو با دانش آموزان طی مراحل زیر سوره ی بروج را آموزش

می دهد :

۱- **پیش‌خوانی آیات درس:** دانش‌آموزان یک بار آیات درس را از ابتدا تا آخر پیش خود به صورت آهسته می‌خوانند.

۲- **روخوانی آیات درس:** آموزگار از دانش‌آموزان می‌خواهد که هر کدام یک سطر از درس را بخوانند. خواندن دانش‌آموزان ادامه می‌یابد تا آیات درس به پایان برسد. سعی شود در این قسمت هر دانش‌آموز یک سطر از آیات را بخواند.

در زمان خواندن اگر دانش‌آموزی اشتباهی داشت، معلم و یا دانش‌آموزان دیگر غلط او را بلافاصله نمی‌گیرند؛ بلکه به او فرصت داده می‌شود تا با دقت و توجه بیشتر اشتباه و اشکال خود را رفع کند و آن کلمه را صحیح بخواند. هم‌چنین لازم است در صورت نیاز برای رفع اشکال به ویژه درباره‌ی کلمه‌ها و ترکیب‌هایی که تعداد بیشتری از دانش‌آموزان در آن‌ها اشکال دارند از شیوه‌ای که در بخش کلیات و درس اول برای رفع اشکال بیان شده است، بهره‌جست.

خوب است به دانش‌آموزان پیام‌موزیم هرگاه احساس کردند در خواندن کلمه یا ترکیبی مشکل دارند آن را بخش‌بخش بخوانند تا کم‌کم و با تمرین و تکرار به شمرده‌خوانی برسند.

۳- **قرائت همراه با نوار:** آموزگار ضبط و نوار آماده شده برای پخش را به کلاس آورده و در این مرحله با توجه دادن به دانش‌آموزان قرائت سوره‌ی بروج را از نوار پخش می‌کند. دانش‌آموزان ضمن گوش دادن به نوار همراه آن ابتدا زمزمه می‌کنند و سپس همراه آن بلند می‌خوانند. دقت کنید که دانش‌آموزان ضمن شنیدن آیات، از روی کتاب خود خط ببرند و همراه نوار بخوانند. باید هنگام خواندن، صدای دانش‌آموزان آهسته‌تر از نوار باشد تا همه بتوانند به درستی و وضوح صدای نوار را بشنوند و از آن الگو بگیرند و سعی کنند شبیه نوار بخوانند.

جلسه‌ی دوم

جلسه‌ی دوم این درس که ادامه‌ی سوره بروج است همانند جلسه‌ی اول با گفت‌وگو و سلام و احوال‌پرسی با دانش‌آموزان و ایجاد آمادگی و انگیزه در آنان آغاز می‌شود. این بخش از سوره‌ی بروج نیز مانند جلسه اول به شرح زیر تدریس می‌شود:

۱- **پیش‌خوانی:** دانش‌آموزان آیات قسمت دوم سوره‌ی بروج را پیش خود به آهستگی می‌خوانند.

۲- **روخوانی آیات درس:** از هر دانش‌آموز می‌خواهیم که یک سطر از آیات را بلند بخواند.

۳- **قرائت همراه با نوار:** بخش قرائت نوار آموزشی و شنیدن آیات، خط بردن از کتاب و خواندن همراه با

نوار به طور دسته‌جمعی.

۴- **فردخوانی آیات درس:** هرکدام از دانش‌آموزان داوطلب یک یا چند سطر از آیات درس را حتی الامکان

شبيه نوار می‌خوانند.

معرفی نماد «ء»

در این درس دانش‌آموزان با نماد جدید «ء» آشنا می‌شوند. این نماد را روی تخته می‌نویسیم و می‌گوییم این

نماد به صورت «آ» خوانده می‌شود. آ ← ء

آن‌گاه چند کلمه مانند «قُرْآن، ءامَنُوا، ءایات و ...» را روی تخته می‌نویسیم تا دانش‌آموزان آن‌ها را بخوانند.

آموزش پیام قرآنی درس

برای آموزش پیام درس، ابتدا چند دانش‌آموز پیام قرآنی و ترجمه‌ی آن را می‌خوانند و بعد درباره‌ی این پیام

قرآنی که مربوط به انفاق، بخشش، کمک و یاری به دیگران است، با هم بحث و گفت‌وگو می‌کنند؛ مثال می‌زنند و تجربیات و مشاهدات خود را برای کلاس بیان می‌کنند. آموزگار نیز با طرح سؤالات مناسب مانند این که چه نمونه‌هایی از انفاق کردن را در جامعه می‌شناسید، دانش‌آموزان را در شناخت و بیان برخی از مصادیق انفاق کمک و هدایت می‌کند؛ و در صورت نیاز برخی توضیحات دیگر را ارائه می‌نماید.

در ادامه، شعر انفاق را ابتدا آموزگار به صورت خطایی و با احساس می‌خواند و یا از یکی از دانش‌آموزان داوطلب می‌خواهد که این شعر را به صورت زیبا بخواند. از دانش‌آموزان بخواهید که دریافت خود را از این شعر بیان کنند. برای صرفه‌جویی در وقت می‌توان از دانش‌آموزان خواست هنگامی که درباره‌ی مفهوم پیام با یکدیگر گفت‌وگو می‌کنند، شعر را نیز در گروه خود بخوانند و درباره‌ی مضمون آن با یکدیگر تبادل نظر کنند.

روش تدریس کار در کلاس

دانش‌آموزان با مشورت و هم‌فکری و همکاری یک دیگر با نظارت و راهنمایی آموزگار تمرین اول کار در کلاس را انجام می‌دهند.

دانش‌آموزان معمولاً با استفاده از یکی از راه‌های زیر، معنای کلمات را حدس می‌زنند:

- ۱- تجربیات و دانسته‌های قبلی
- ۲- با توجه به کلمات هم‌خانواده
- ۳- با مراجعه به درس و مقایسه‌ی ترجمه با آیه
- ۴- مراجعه به فهرست کلمات قرآنی درس‌ها که در پایان کتاب به ترتیب حروف الفبا معنا شده است.

پس از انجام کار گروهی و تشخیص معنای کلمات، آموزگار به ترتیب از هر گروه می‌خواهد که پاسخ صحیح هر کلمه را بیان کنند. به این ترتیب معنای صحیح کلمات مشخص می‌شود.

پاسخ صحیح این تمرین به ترتیب عبارت است از :

- ۱- کسانی که
- ۲- ایمان آوردند
- ۳- انجام دادند
- ۴- کارهای خوب
- ۵- برای آن‌ها
- ۶- بهشت‌ها
- ۷- رودها
- ۸- بزرگ

سپس از دانش‌آموزان می‌خواهیم تا به طور گروهی ترجمه‌ی هر عبارت را با استفاده از دانسته‌های قبلی و معنای کلمات تمرین اول، در زیر آن‌ها بنویسند. آن‌گاه مانند تمرین قبل، هر گروه ترجمه‌ی خود را می‌خواند تا در صورت نیاز تصحیح شود. معمولاً عبارات به صورت سلیس و روان ترجمه نمی‌شود، بلکه ترجمه‌ها، کلمه به کلمه است تا دانش‌آموزان معنای کلمات قرآنی را بهتر بیاموزند و بتوانند آن‌ها را با هم مقایسه کرده و مطابقت دهند.

ترجمه‌ی عبارات قرآنی تمرین دوم به شرح زیر است :

- ۱- اِنَّ الذِّینَ ءَامَنُوا : قطعاً کسانی که ایمان آوردند
- ۲- وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ : و انجام دادند کارهای خوب
- ۳- لَهُمْ جَنَاتٌ : برای آن‌ها بهشت‌هایی است
- ۴- تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ : روان است از زیر آن‌ها رودها
- ۵- وَ أَنْفَقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ : و انفاق کنید در راه خدا

در پایان جلسه‌ی دوم به عنوان تکلیف درس قرآن، انجام تمرین‌های «انس با قرآن در خانه» را به دانش‌آموزان

یادآور می‌شویم.

هر آموزگار، چند بار در سال باید اولیای دانش‌آموزان را به مدرسه دعوت کند و آنان را توجیه نماید که در هر یک از درس‌ها چگونه می‌توانند با او همکاری کنند. برای نمونه می‌توان از کمک والدین در انجام تمرین‌های «انس با قرآن در خانه»، بهره گرفت. آموزگار باید به نحو مناسب از انجام این تمرین توسط دانش‌آموزان در خانه مطمئن شود و در صورتی که دانش‌آموزی این کار را مرتب انجام نمی‌دهد با مشورت و کمک والدین در رفع این مشکل سعی کند.

جلسه سوم

این جلسه مخصوص پرسش و ارزش‌یابی از مطالب آموخته شده در این درس است. با هماهنگی و هم‌فکری که با اولیای دانش‌آموزان قبلاً انجام شده، دانش‌آموزان خوب است در حضور اولیای خود تمرین‌های جلسه سوم را در خانه انجام دهند.

پیش از انجام تمرین‌های این قسمت، قرائت سوره‌ی بروج را به طور کامل از نوار پخش کنید. پس از پخش نوار از دانش‌آموزان بخواهید هر کدام پس از گفتن اعوذ بالله ... و بسم الله ... دو شماره از آیات سوره‌ی بروج را حتی الامکان شبیه نوار و به طور روان بخوانند. توانایی دانش‌آموزان را ارزیابی کرده و به آن‌ها نمره بدهید.

انجام تمرین‌های دوم و سوم توسط دانش‌آموزان را کنترل کنید تا به صورت صحیح اتصالات و پایه‌های همزه را مشخص کرده باشند. آن‌گاه از ایشان بخواهید که هر کدام یکی از عبارات قرآنی را بخوانند. توانایی ایشان را ارزیابی کرده و به آن‌ها نمره بدهید.

معنای عبارات تمرین دوم:

- ۱- خالق و آفریننده‌ای بی‌سابقه. حشر، ۲۴
- ۲- و زکات می‌دهند. مائده، ۵۵
- ۳- پروردگارا، ما را مؤاخذه نکن. بقره، ۲۸۶
- ۴- و من خود را تبرئه نمی‌کنم. یوسف، ۵۳
- ۵- پاداش آن‌ها نزد پروردگارشان. بینه، ۸
- ۶- و ابرهای سنگینی را ایجاد می‌کند. رعد، ۱۲

دانستنی های آموزگار

نکته ای درباره ی آیه ی اول این سوره

در آیه ی اول به آسمان دارای بروج سوگند یاد شده است. بروج جمع برج است و برج به معنای آشکار و ظاهر شدن است. کلمه ی «بروج» چهار بار در قرآن کریم در آیات ۷۸ سوره ی نساء، ۱۶ سوره ی حجر، ۶۱ سوره ی فرقان و اول سوره ی بروج آمده است.

در توضیح آیه ی اول سوره ی بروج مطالب مختلفی بیان شده است. یکی از این تفاسیر احتمال داده است که منظور از این آیه، جایگاه زمین در مدار حرکت به دور خورشید است. در این مدار زمین در هر ماه به محل و جایگاه خاصی می رسد که در آن ماه، ستارگان جدید و درخشانی ظاهر می شوند که قبلاً یا دیده نمی شدند یا آن درخشندگی خاص را نداشتند. هر یک از این جایگاه ها را یک برج یا ماه نامیده اند که این نام با مجموعه ی ستارگانی که در آن جایگاه دیده می شوند، ارتباط و مناسبت دارد.

مفهوم کلی سوره ی تکویر

در این سوره از برپایی قیامت و حوادث مقارن آن و نشانه های برپایی آن سخن به میان آمده است. هم چنین مطالبی درباره ی مصون بودن وحی از سخن باطل، و رفع اتهام از رسالت پیامبر گرامی (ص) و دفاع از ایشان، که کفار او را مجنون می خواندند تا او از تبلیغ و رسالت خود دست بردارد.

گامی به سوی درک معنای آیات قرآن

الف - با استفاده از ترجمه ی عبارات و آیات درس، معنای صحیح کلمات را انتخاب کنید.

۱- عزیز	☐ پیروز	☐ بالاتر
۲- شهید	☐ شنوا	☐ گواه
۳- الَّذِينَ	☐ کسانی که	☐ کسی که
۴- آمَنُوا	☐ ایمان آوردند	☐ اسلام آوردند
۵- عَمِلُوا	☐ دانستند	☐ انجام دادند
۶- صَالِحَاتٍ	☐ کارهای خوب	☐ کار خوب
۷- جَنَاتٍ	☐ کاخ ها	☐ بهشت ها
۸- تَجْرِي	☐ روان است	☐ ثابت است
۹- أَنهَارٍ	☐ رودها	☐ دریا

ب- عبارات قرآنی زیر را ترجمه کنید.

فاطر ۲۸

۱- إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ

... عزتمند و ... است.

حج ۱۷

۲- إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ

... بر هر چیز ... است.

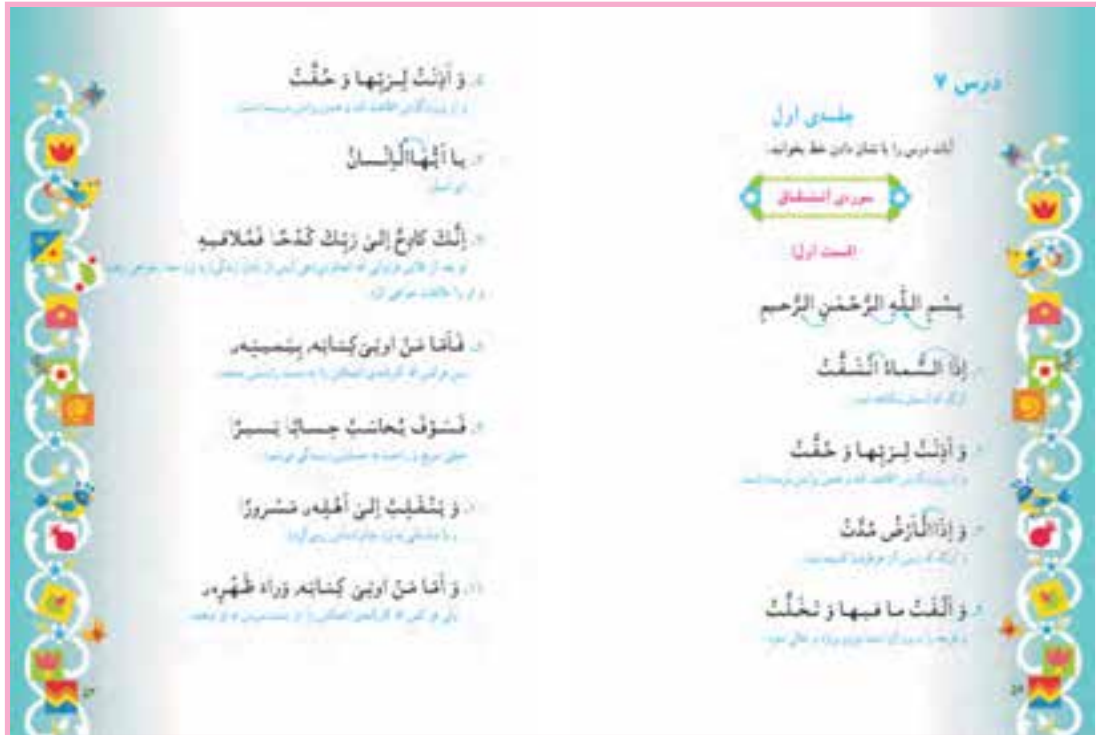
بقره ۲۵

۳- وَ بَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

و بشارت بده به ... و ...

أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
که برای آنهاست ... که ... در آنها ...

آموزش سوره ی انشقاق

اهداف

- ۱- توانایی خواندن آیات سوره ی انشقاق و عبارات قرآنی درس
- ۲- توانایی خواندن کلماتی که دارای تنوین (ـَ) یا (ـِ) هستند.
- ۳- آشنایی با پیام قرآنی با مفهوم جبران کردن کارهای بد با انجام دادن کارهای خوب
- ۴- علاقه به خواندن زیبای سوره ی انشقاق
- ۵- آموختن معنای برخی از کلمات و عبارات قرآنی

روش تدریس و ارزش یابی

جلسه ی اول

پس از سلام و احوال پرسی و ایجاد آمادگی، مراحل تدریس مانند سایر دروس به شرح زیر انجام می شود:

۱- **پیش خوانی آیات:** همه ی دانش آموزان یک بار درس را به طور آهسته مرور و پیش خوانی می کنند.

قبلاً، مثلاً، تقریباً

همان‌طور که می‌دانید در این کلمات الف همراه تنوین (ـًا) خوانده نمی‌شود. در قرآن هم این‌گونه کلمات زیاد آمده است و برای این که شما آن را صحیح بخوانید تاکنون الف همراه تنوین توخالی نوشته می‌شد ولی از این پس توپر نوشته خواهد شد، ولی باز هم آن را نمی‌خوانیم؛ مانند: کِرَامًا، شُكْرًا، نَوْرًا .
در بعضی از کلمات قرآنی به جای الف، «ی» ناخوانا همراه تنوین می‌آید، مانند:

فَتَيِّ هُدَى مَوْلَى

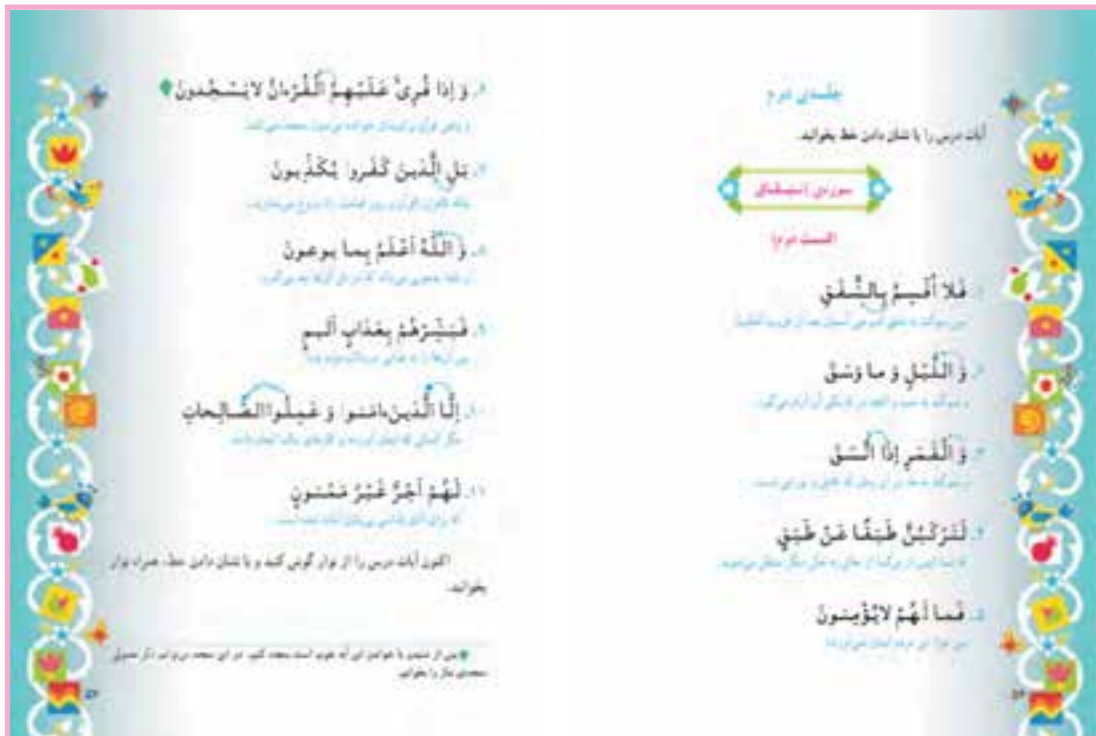
از این به بعد «ی» بعد از تنوین نیز توپر نوشته می‌شود ولی آن را نمی‌خوانیم، مانند:

فَتَيِّ هُدَى مَوْلَى

۶- با توجه به زمانی که باقی مانده است، قاعده‌ی تنوین از روی کتاب درسی یک یا دوبار در کلاس خوانده می‌شود.

جلسه‌ی دوم

در این جلسه نیز مانند جلسه‌ی اول پس از انجام مقدمات و ایجاد انگیزه، قسمت دوم سوره‌ی انشقاق طی مراحل زیر آموزش داده می‌شود:

- ۱- قبل از تدریس مطالب این جلسه، قرائت قسمت اول سوره از نوار پخش شده و دانش‌آموزان ضمن شنیدن قرائت آیات از روی کتاب خود خط می‌برند و همراه نوار می‌خوانند.
- ۲- مطالعه و پیش‌خوانی قسمت دوم سوره

۳- هر یک از دانش‌آموزان یک سطر از آیات درس را به صورت شمرده و آرام می‌خوانند.

۴- نوار آموزشی پخش می‌شود و دانش‌آموزان مطابق دستور نوار عمل می‌کنند.

۵- هر یک از دانش‌آموزان یک یا دو سطر از درس را حتی‌الامکان شبیه نوار می‌خوانند.

همان‌طور که در کتاب درسی دانش‌آموزان مشاهده می‌کنید پس از شنیدن یا خواندن یکی از آیات سوره‌ی انشقاق مستحب است سجده انجام شود. دانش‌آموزان با سجده‌های واجب قرآن در سوره‌ی علق در سال گذشته آشنا شده‌اند. خوب است مجدداً این موضوع را برای آن‌ها توضیح دهید و در صورت امکان در این‌جا نیز سجده انجام شود. همان‌طور که می‌دانید سجده‌ی آیات قرآن شبیه سجده‌ی نماز انجام می‌شود و می‌توان ذکر همان سجده را نیز خواند ولی داشتن طهارت، جهت قبله و پوشش خاص برای زنان لازم نیست.

۶- آموزش پیام قرآنی: پیام قرآنی و معنای آن از روی کتاب توسط دانش‌آموزان خوانده می‌شود. آن‌گاه

دانش‌آموزان درباره‌ی خوبی‌ها و بدی‌ها و تصویر درس با هم گفت‌وگو می‌کنند و بالاخره با جمع‌بندی سخنان دانش‌آموزان توسط آموزگار، همه به این نتیجه می‌رسند که ما با خوبی کردن می‌توانیم اشتباهات گذشته‌ی خود را جبران کنیم.

۷- انجام کار در کلاس: دانش‌آموزان به گروه‌های دو یا سه نفره تقسیم می‌شوند. ابتدا تمرین اول کار در کلاس را با مشورت و مشارکت یکدیگر و با نظارت و راهنمایی آموزگار انجام می‌دهند. معانی لغات را یا خود می‌دانند یا با استفاده از کلمات هم‌خانواده به معانی آن‌ها پی می‌برند و یا با توجه به ترجمه‌ی آیات درس درمی‌یابند و یا به فهرست کلمات پایان کتاب مراجعه می‌کنند. پس از انجام این تمرین گروه‌ها پاسخ خود را ارائه کرده و در صورت نیاز تصحیح می‌شود.

تمرین دوم نیز به همین شیوه ابتدا توسط گروه‌ها انجام شده و سپس در کلاس طرح و تصحیح می‌شود.
پاسخ تمرین اول به شرح زیر است:

۱- مَسْرُور : شادمان

۲- بَصِير : بینا

پاسخ تمرین دوم به شرح زیر است.

۱- وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ : و مساوی نیست نیکی و نه بدی ؛ یعنی نیکی و بدی مساوی نیستند.

۲- فُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ : بگو آیا مساوی هستند کسانی که می‌دانند و کسانی که

نمی‌دانند.

۳- لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ : مساوی نیستند اهل آتش و اهل بهشت.

۴- أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ : اهل بهشت پیروز و رستگار هستند.

در پایان آموزگار از دانش‌آموزان می‌خواهد که به عنوان تکلیف قسمت «انس با قرآن در خانه» را در منزل با

نظارت اولیای خود انجام دهند.

جلسه‌ی سوم

در این جلسه پرسش و ارزش‌یابی طی مراحل زیر انجام می‌شود :

- ۱- یک بار به طور کامل سوره‌ی انشقاق از نوار پخش می‌شود و مطابق دستور آن عمل می‌گردد.
- ۲- کنترل و مشاهده‌ی تکالیف دانش‌آموزان
- ۳- هر یک از دانش‌آموزان دو سطر از آیات درس را به صورت روان و حتی‌الامکان شبیه نوار می‌خوانند.
- ۴- عبارات قرآنی تمرین دوم به وسیله‌ی چند نفر به صورت شمرده و آرام خوانده شود.
- ۵- تمرین دوم را که قبلاً دانش‌آموزان انجام داده‌اند از آن‌ها پرسش می‌کنیم. «ا» و «ی» ناخوانا در کلمات این تمرین عبارتند از: «ا» در سُجَّدًا، کَثِيرًا، لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا، و «ی» در هُدًى و مُسَمًّى.

معنای عبارات تمرین دوم :

- ۱- سجده‌کنان برای خدا. نحل، ۴۸
- ۲- هدایتی برای پرهیزکاران. بقره، ۲
- ۳- و اجل حتمی نزد اوست. انعام، ۲
- ۴- پرهیزید از بسیاری از گمان‌ها. حجرات، ۱۲
- ۵- شیری خالص و گوارا برای نوشندگان. نحل، ۶۶

دانستنی های آموزگار

مفهوم کلی سوره

در این سوره برخی از اتفاقات زمان برپایی قیامت بیان شده است و دو گروه از انسان های رستگار و گناه کار و ویژگی های آنها توصیف شده اند. در پایان سوره، خداوند نوید می دهد که هر کس که اهل ایمان (آمنوا) و انجام کارهای صالح (عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ) باشد رستگار شده و پاداش بی منت خواهد داشت. آنچه خداوند به عنوان دین الهی و اسلام از مردم خواسته است در ایمان و انجام عمل صالح خلاصه می شود. ایمان یعنی اعتقاد به خدا، حیات اخروی، پیامبران و کتب آسمانی، غیب، فرشتگان و تسلیم امر خدا بودن و انجام اعمال صالح یعنی آنچه موجب رشد خود و جامعه و در نهایت قرب الهی می شود. در این سوره به غروب آفتاب (شفق)، به شب و به ماه سوگند یاد شده است.

گامی به سوی درک معنای آیات قرآن

الف - با استفاده از ترجمه ی عبارات و آیات درس معنای صحیح کلمات را انتخاب کنید.

۱- بَصِير	☐ شنوا	☐ بینا
۲- لَيْل	☐ روز	☐ شب
۳- يُؤْمِنُونَ	☐ ایمان می آورند	☐ ایمان آوردند
۴- أَلِيم	☐ دانا	☐ دردناک
۵- أَجْر	☐ پاداش	☐ ارج، شأن و مقام

ب - عبارات قرآنی زیر را به کمک معنای لغات داده شده ترجمه کنید.

صلاة : نماز تَعْمَلُونَ : انجام می دهید نَهَار : روز
ما : آنچه، چه چیز، نیست، نه لا : نه، نیست (لَا يُؤْمِنُونَ : ایمان نمی آورند)

۱- إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ	بقره ۱۱۰
انجام می دهید ... است.	
۲- وَ سَخَّرَ لَكُمْ اللَّيْلَ وَ النَّهَارَ وَ الشَّمْسَ وَ الْقَمَرَ	نحل ۱۲
و مستخر کرد برای شما ... و ... و ... را	
۳- الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ	انعام ۱۱۳

* «لا» بر سر فعل مضارع، آن را منفی می کند.

۴- وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ

بقره ۱۰

و برای آنها ... است ... (خاطر) ... دروغ می گفتند.

نحل ۴۱

۵- وَلَا جَزَاءَ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ

و قطعاً ... است.

آموزش آیات ۳۳ تا ۳۶ سوره ی آل عمران

درس ۸

جلسه اول
آیات درس را با نشان دادن خط بخوانید.

آیات ۳۳ تا ۳۶ سوره آل عمران

۱- **إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَإِنَّا كُنَّا سَمِعَتْنَا لَهَا تَكْوِينًا وَنَجْمًا إِذَا تَجَافَى السُّجُودَ**
ما وقتی که در آن شب قدر نازل شد، ما شنیدیم که در آن شب قدر، هنگام سجده کردن، آوازی می‌شنیدیم که در آن شب قدر نازل شد.

۲- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

۳- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

۴- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

۵- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

۶- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

۷- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

۸- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

۹- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

۱۰- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

۱- **إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَإِنَّا كُنَّا سَمِعَتْنَا لَهَا تَكْوِينًا وَنَجْمًا إِذَا تَجَافَى السُّجُودَ**
ما وقتی که در آن شب قدر نازل شد، ما شنیدیم که در آن شب قدر، هنگام سجده کردن، آوازی می‌شنیدیم که در آن شب قدر نازل شد.

۲- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

۳- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

۴- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

۵- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

۶- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

۷- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

۸- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

۹- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

۱۰- **وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ وَإِنَّا لَنَرَاهَا فِي صُوْرَةٍ مُّبِينَةٍ**
ما در آن شب قدر نازل شد، ما در آن شب قدر نازل شد.

اهداف

- ۱- توانایی خواندن آیات ۳۳ تا ۳۶ آل عمران و عبارات قرآنی درس
- ۲- علاقه به خواندن زیبایی آیات ۳۳ تا ۳۶ آل عمران
- ۳- آشنایی با این مفهوم که خداوند از انسان می‌خواهد با پدر و مادر خویش با مهربانی و ادب صحبت کند.
- ۴- آشنایی با داستان حضرت زکریا و حضرت مریم علیهما السلام
- ۵- آموختن معنای برخی از کلمات و عبارات قرآنی

روش تدریس و ارزش یابی

جلسه اول

آموزگار پس از سلام و احوال‌پرسی از بچه‌ها و سلام و صلوات بر پیامبر و اهل بیت پاکش با گفتن خلاصه‌ای از داستان حضرت زکریا و حضرت مریم علیهما السلام، دانش‌آموزان را به خواندن آیات این درس که مربوط به این

دو بزرگوار است علاقه‌مند و آماده می‌سازد. مراحل تدریس مانند درس‌های قبل به شرح ذیل انجام می‌شود:

- ۱- آیات درس یک بار توسط دانش‌آموزان به طور آرام مطالعه و مرور می‌شود.
- ۲- هر یک از دانش‌آموزان یک سطر از آیات را به طور شمرده و آرام می‌خواند.
- ۳- نوار آموزشی پخش می‌شود و دانش‌آموزان مطابق دستور نوار عمل می‌کنند.
- ۴- هر یک از دانش‌آموزان یک یا دو سطر از درس را حتی‌الامکان شبیه نوار می‌خواند.

حضرت زکریا و مریم

حضرت زکریا، عصایان وار، حیاط بزرگ مسجد آل‌اقصی است. به سخنی از پنداری جوی کنار حیاط بالا رفت و به محل عبادت حضرت مریم که خود آن را برای او آماده کرده بود، نزدیک شد. زین‌جهای دانشین به گوش می‌رسید. حضرت زکریا با خود گفت: این دختر همیشه در حال عبادت است!

چهار روزی افتاد که حضرت مریم دختر بی‌جهای خراسان بود و مادرش برای انجام قدر خود، او را نزد عبادی‌دن آورد. مریم اولین دختری بود که مادرش او را قدر خدمت و عبادت عبادی خدا کرد. پیش از آن فقط پسران را قدر می‌گرفتند!

پدر مریم، حضرت عمران، سال‌ها پیش از دنیا رفته بود. عبادی عبادی بی‌الشک و شک دوست داشت که سرپرستی حضرت مریم را به عهده گرفت. با آن که حضرت زکریا توبه‌خانی او بود، رضایت داد برای انتخاب سرپرست حضرت مریم فرجه‌گویی نمود. همه در لب و ناب بودند. لب‌ها به دگر نکلان می‌خورید و چشوها نگران بود. ناگهان در محافل چشم همه، فرجه به نام حضرت زکریا درآمد. او خوشحال شد و مجدداً تسکیر به‌جای آورد.

عظمت گذشته، فکر حضرت زکریا را مشغول کرده بود که او به ائلی حضرت مریم رسید، زن زرد و به آرامی وارده شد. حضرت مریم در محراب مشغول دعا و نیایش بود. رده‌ای از انگک جلوی چشمان حضرت زکریا را پوشاند. زیر لب دعا کرده: خدایا! عبادت‌های این بنده‌ی پاک خود را بپذیر.

بار دیگر به سوی محراب نگاه کرد، ظریف بر از موه‌های رنگارنگ کنار شگفت‌ای حضرت مریم، نوبه حضرت زکریا را به خود جلب کرد. سرخواست براند چه‌کسی به ملاقات مریم آمد و آن‌طرف می‌د، را برایش آورده است.

نظار حضرت مریم تمام شد. آهسته سر برگرداند و سلام کرد و پرسید: «عصایان چه نده است. نگزاید! حضرت زکریا تراست لب باز کند. حضرت مریم برخواست و عبادی را که بر از ترانگی و انگور و انار و گلابی بود. محافل حضرت زکریا گرفت و گفت: بفرماید.

حضرت زکریا با تعجب پرسید: موه‌های بایزیا! اکنون! در انظار بهار؟

حضرت مریم با جهرای گشاده گفت: این‌ها موه‌های بهشت هستند. خداوند به هر کس که بخواند عبادت‌های بسیاری می‌بخشد.

حضرت زکریا که از معجزه را دید در پیش نور آمدی جدا شد! است به‌سوی آسمان بلند کرد و زرت گفت: عبادی! آیا می‌تواند به من نیز عودت نامشایدی هم‌چون مریم، بختی!

۵- با توجه به آن که در آغاز تدریس، داستان را برای دانش‌آموزان تعریف کرده‌اید اینک از چند دانش‌آموز بخواهید که هر کدام یک بند از داستان حضرت زکریا و حضرت مریم علیهما السلام را بخواند. اگر فرصتی باقی ماند یک یا دو دانش‌آموز داوطلب، داستان را برای کلاس تعریف می‌کند.

جلسه‌ی دوم

پس از ایجاد آمادگی، مراحل آموزش درس به شرح زیر انجام می‌شود:

- ۱- پخش قرائت آیات جلسه‌ی قبل از نوار، هم‌خوانی دانش‌آموزان همراه نوار و خط بردن از روی کتاب.
- ۲- مطالعه و مرور آیات مربوط به این جلسه به طور آرام و آهسته.
- ۳- هر یک از دانش‌آموزان یک سطر از آیات درس را به طور آرام و شمرده می‌خواند.
- ۴- نوار آموزشی پخش شده و دانش‌آموزان مطابق دستور آن عمل می‌کنند.
- ۵- هر کدام از دانش‌آموزان سعی می‌کنند یک یا دو سطر از درس را شبیه نوار بخوانند.
- ۶- پیام درس و معنای آن و شعری که در ارتباط با آن است خوانده می‌شود.

وَقُلْ لِيُحْيَا قَوْلًا لَرَبِّهَا

با نوازش شعر حدیثی از امام صادق (ع)

با نوازش خورشید بهرمان باش
با چشم آید نگر چو را
چون آن بوشه از تو خرسند

آبادی عیشش به جان باش
از گنهی او شیخ سر را
خُرسند نود از تو عبادت

دانش آموزان با توجه به پیام، تصویر و شعر مربوط به آن با هم گفت‌وگو می‌کنند و در پایان آموزگار صحبت‌های دانش آموزان را به طور خلاصه جمع‌بندی و نتیجه‌گیری می‌کند.

تکامل حروف

تمرین اول - در این کلمات ابتدا حروف را که خوانده می‌شود، مشخص کنید. سپس آن کلمات را بخوانید.

جسالت	تؤثرون	سُدَى	شَاطِئًا
شَدَى	نَاطِقًا	تُؤَيِّدُ	تُؤَيِّدُونَ

تمرین دوم - معنی کلمات زیر را از ترجمه آیه یاد بگیرید و بنویسید.

تمرین سوم - با استفاده از معنی کلمات زیر، عبارات قرآنی را بسازید.

قال إبراهيم
قال يعقوب
قال يوسف
قال من يعلم الله
قال محمد

۷- انجام کار در کلاس: دانش آموزان به صورت گروهی و با مشورت یکدیگر تمرین‌ها را با نظارت و راهنمایی آموزگار انجام می‌دهند. پس از انجام هر تمرین، آن را برای کلاس می‌خوانند تا در صورت نیاز تصحیح شود.

تمرین اول: در این تمرین حروف ناخوانا عبارت است از:

الف آخر در حساباً و متاعاً، واو پایه‌ی همزه در تُوَثِّرُونَ و يُؤَيِّدُ، «ی» در مَوَّی و سُدَى و «ای» پایه‌ی همزه در شَاطِئٌ و نُبَوِّئُ

تمرین دوم: دانش آموزان برای یافتن معنای کلمات از تجربیات خود و به کمک کلمات هم‌خانواده و مراجعه

به ترجمه‌ی آیات درس و تطبیق آن با آیه به جست‌وجو می‌پردازند.

تمرین سوم: دانش‌آموزان عبارات قرآنی این تمرین را می‌نویسند و سپس آن را می‌خوانند. ترجمه‌ی عبارت آخر چنین است: گفت: آن از نزد خداست.
در پایان آموزگار یادآوری می‌کند که به عنوان تکلیف، قسمت «انس با قرآن در خانه» را در منزل و در حضور اولیای خود انجام دهند.

جلسه‌ی سوم

پس از ایجاد انگیزه و آماده‌شدن برای شروع درس، آموزش و ارزش‌یابی به ترتیب زیر آغاز می‌شود:

- ۱- نوار قرائت آیات درس (جلسه‌ی اول و دوم) را پخش کنید تا دانش‌آموزان مطابق دستور نوار عمل کرده و از روی کتاب خود خط ببرند.
- ۲- هر یک از دانش‌آموزان سعی می‌کند دو سطر از آیات درس را شبیه نوار به طور روان بخواند.
- ۳- از چند دانش‌آموز بخواهید تا عبارات قرآنی تمرین دوم را بخوانند و توانایی آن‌ها را ارزیابی کنید. می‌توانید پیش از شروع کلاس عبارات این تمرین را روی تخته بنویسید و از دانش‌آموزان بخواهید که اتصالات را با فلش مشخص کنند. این جلسه برای ارزش‌یابی از درس است و آموزگار می‌تواند برای دانش‌آموزان در دفتر کلاس نمره‌ی مستمر ثبت کند.

معنای عبارات تمرین دوم:

- ۱- همان بخشنده‌ای که بر عرش مسلط است. طه، ۵
- ۲- (خدا می‌دهد) دانش و حکمت را به هر کس بخواهد. بقره، ۲۶۹
- ۳- لباس تقوا بهتر است. اعراف، ۲۶
- ۴- پس تقوای الهی پیشه کنید و مرا اطاعت نمایید. شعرا، ۱۰۸

دانستنی های آموزگار

مفهوم کلی آیات ۳۳ تا ۳۶ سوره ی آل عمران

این آیات در ابتدا بیان می کند که خدا حضرت آدم، حضرت نوح، خاندان حضرت ابراهیم و خاندان عمران علیهم السلام را نسبت به مردم جهان برگزیده است. سپس داستان تولد حضرت مریم سلام الله علیها را بیان می کند که مادرش او را برای خدمتگزاری خانه ی خدا نذر کرد و آن گاه که متولد شد و چند سالی رشد کرد، مادرش به نذر خود عمل نمود و او را به عبادت گاه نزد حضرت زکریا علیه السلام سپرد و بالاخره حضرت مریم سلام الله علیها به مقامی رسید که از آسمان برایش خوراکی های آسمانی نازل می شد.

گامی به سوی درک معنای آیات قرآن

الف - با استفاده از ترجمه ی عبارات و آیات درس، معنای صحیح کلمات را انتخاب کنید.

۱- سَمِعَ	☐ شنوا	☐ بینا
۲- عَلِيمٌ	☐ توانا	☐ دانا
۳- دَخَلَ	☐ وارد می شد، وارد شد	☐ خارج شد، خارج می شد
۴- يَشَاءُ	☐ بخواهد، می خواهد	☐ ببیند، می بیند

ب - عبارات قرآنی زیر را به کمک معنای لغات داده شده ترجمه کنید.

إِغْفِرُ : بیامرز يَهْدِي : هدایت می کند، نشان می دهد صِرَاطُ : راه مُسْتَقِيمٌ : راست

۱- وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ
و است.
بقره ۱۳۷

۲- رَبِّ اغْفِرْ لِي وَ لِوَالِدَيَّ وَ لِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا
پروردگارا، ... مرا و پدر و مادرم را و کسی را که ... به خانه ی من در حالی که مؤمن است.
نوح ۲۸

۳- وَ اللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
و کسی را
بقره ۲۱۳

خداوند هم در سوره‌ی مبارکه‌ی مُطَفِّفین فرموده است: «وای بر کم‌فروشان». ما نیز اگر می‌خواهیم از کم‌فروشان نباشیم باید هر کاری که برعهده‌ی ما گذاشته می‌شود به طور کامل و درست انجام دهیم. آن‌گاه می‌توان برای روشن شدن بیش‌تر این مطلب از دانش‌آموزان خواست با بیان مثال‌هایی این موضوع را توضیح دهند.

بعد از گفتن این مقدمات و ایجاد آمادگی و جلب توجه بچه‌ها آموزش درس را طی مراحل زیر انجام می‌دهیم:

- ۱- دانش‌آموزان یک‌بار آیات درس را مطالعه و مرور می‌کنند.
- ۲- هر یک از دانش‌آموزان یک سطر را بلند و شمرده می‌خواند.
- ۳- نوار آموزشی پخش می‌شود و مطابق دستور آن عمل می‌گردد.
- ۴- هر یک از دانش‌آموزان یک یا دو سطر از درس را حتی‌الامکان شبیه نوار می‌خواند.
- ۵- پیام قرآنی درس و ترجمه‌ی آن خوانده می‌شود.

با استفاده از ترجمه و مطابقت آن با آیه دانش‌آموزان معنای کلمات پیام درس را پیدا کرده و می‌نویسند. دانش‌آموزان با توجه به تصویر پیام، درباره‌ی دعا با هم بحث و گفت‌وگو می‌کنند. از بچه‌ها می‌پرسیم، مردم در دعاهایشان از خداوند چه می‌خواهند؟

شما اگر دعا کنید از خداوند چه می‌خواهید؟

دعای پیام درس از زبان حضرت ابراهیم علیه السلام است. او در این دعا از خداوند چه خواسته است؟

فکر کنید و هر کدام یک جمله بنویسید و از خداوند چیزی بخواهید.

آیا دعایی که از پدر و مادر خود یا بزرگ‌ترها شنیده‌اید، به خاطر دارید؟ هر دانش‌آموز که آمادگی داشت، آن

دعا را برای دوستان خود در کلاس می‌گوید.

جلسه‌ی دوم

پس از ایجاد آمادگی، درس این جلسه طی مراحل زیر آموزش داده می‌شود:

- ۱- بخش قرائت قسمت اول درس.
- ۲- دانش‌آموزان یک بار آیات این جلسه را مطالعه و مرور می‌کنند.
- ۳- هر دانش‌آموز یک سطر از آیات را به طور شمرده و آرام می‌خواند.

۴- نوار بخش می‌شود و مطابق دستور نوار عمل می‌گردد.

۵- هر کدام از دانش‌آموزان یک یا دو سطر را شبیه نوار می‌خواند.

۶- دانش آموزان در گروه‌های دو یا سه نفره به شیوه‌ی درس‌های قبل به انجام تمرین‌های «کار در کلاس» می‌پردازند. آن‌گاه پاسخ خود را در کلاس می‌خوانند تا در صورت نیاز تصحیح شود.

۷- چند دقیقه مانده به پایان جلسه از دانش‌آموزان بخواهید که به عنوان تکلیف شب، «انس با قرآن در خانه» را در حضور اولیای خود انجام دهند.

جلسه‌ی سوم

جلسه‌ی سوم هر درس برای دیدن تکالیف و ارزش‌یابی از عملکرد و پیشرفت درسی دو جلسه‌ی قبل است که پس از ایجاد آمادگی طی مراحل زیر انجام می‌شود:

۱- نوار قرائت آیات درس به طور کامل پخش می‌شود.

۲- هر دانش‌آموز سعی می‌کند یک یا دو سطر از آیات درس را شبیه نوار بخواند.

۳- تمرین‌های درس بررسی می‌شود و رفع اشکال می‌گردد.

۴- هر سطر از عبارات قرآنی تمرین دوم توسط یک دانش‌آموز داوطلب به طور شمرده خوانده می‌شود. اگر وقت باقی مانده بود چند نفر دیگر این عبارات را می‌خوانند.

معنای عبارات تمرین دوم :

- ۱- و خدا برای مردم مثل‌ها می‌زند. نور، ۳۵
 - ۲- و از هیچ کس جز خدا بیم ندارند. احزاب، ۳۹
 - ۳- آگاه باشید تنها با یاد خدا دل‌ها آرامش می‌یابد. رعد، ۲۸
 - ۴- و درود بر آن کس که از هدایت پیروی کند. طه، ۴۷
- با صلوات دانش‌آموزان درس به پایان می‌رسد.

دانستنی های آموزگار

مفهوم کلی سوره

سوره‌ی مطففین در ابتدا به نكوهش كم فروشان می‌پردازد و آن‌گاه مطالبی درباره‌ی روز قیامت و نامه‌ی اعمال بدکاران و نیکوکاران و فرجام دردناک بدکاران بیان می‌دارد.

گامی به سوی درک معنای آیات قرآن

الف - با استفاده از ترجمه‌ی عبارات و آیات درس، معنای صحیح کلمات را انتخاب کنید.

۱- وَبِل	☐ درود	☐ وای
۲- أُولَئِكَ	☐ آن‌ها	☐ شما
۳- عَظِيمٌ	☐ کوچک	☐ بزرگ
۴- نَاسٍ	☐ فراموشی	☐ مردم
۵- مُكذِّبِينَ	☐ تکذیب کنندگان	☐ دروغ‌گویان
۶- قَالَ	☐ گفت	☐ رفت
۷- قُلُوبٍ	☐ دیده‌ها	☐ دل‌ها
۸- جَحِيمٍ	☐ آتش دوزخ	☐ بهشت

ب - عبارات قرآنی زیر را به کمک معنای لغات داده شده ترجمه کنید.

یا ای **ظَلَمَ** : ستم **أَعْبُدُوا** : بپرستید **رَتُوفٌ** : دلسوز

۱- وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ
و ... به حال مشرکان

۲- أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ
... .. هستند.

۳- إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ
... .. است.

۴- إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرُؤُوفٌ رَّحِيمٌ
... .. نسبت به ... است.

* «ك» بعد از «ان» معمولاً ترجمه نمی‌شود. این لام برای تأکید است.

۵- فَلَا تُطِيعِ الْمُكْذِبِينَ
پس اطاعت نکن از ...

قلم ۸

۶- وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ
و قطعاً من همراه شما هستم.

مائده ۱۲

۷- قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ
... .. قوم من را

هود ۵۰

۸- أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ
آگاه باشید که با یاد ... آرامش می یابد ...

رعد ۲۸

- ۲- هر سطر از آیات توسط یک دانش‌آموز به طور شمرده و آرام خوانده می‌شود.
- ۳- نوار آموزشی پخش می‌گردد و دانش‌آموزان همراه با نوار ابتدا زمزمه می‌کنند و بار دوم بلند می‌خوانند و از روی کتاب خود خط می‌برند.
- ۴- هر دانش‌آموز یک یا دو سطر از آیات را حتی الامکان شبیه نوار می‌خواند.
- ۵- کلمات قالوا، ءامنوا و كفروا را روی تخته بنویسید تا دانش‌آموزان آن‌ها را بخوانند. آن‌گاه به طریق زیر با پرسش و پاسخ این قاعده را تدریس می‌کنیم:
- بچه‌ها کدام حرف را نخواندیم؟ - الف تو خالی را

- در این کلمات قبل از الف چه حرفی وجود دارد؟ - واو
- چه نتیجه‌ای می‌گیریم؟ - الف بعد از «واو» در آخر این کلمات خوانده نمی‌شود.
- بارک‌الله به نتیجه‌ی خوبی رسیدید. از این پس الف بعد از «واو» آخر کلمات را تو پر می‌نویسیم ولی آن را نمی‌خوانیم.
- کلمات این قاعده از روی کتاب چند بار توسط دانش‌آموزان خوانده می‌شود. خوب است برای تمرین بیشتر از دانش‌آموزان بخواهید این گونه کلمات را از روی آیات درس پیدا کرده و آن‌ها را بخوانند.

مفهوم پیام هدایت کرد :

– انسان از برادرش چه انتظاری دارد؟

– ما نسبت به برادر خود چه وظیفه‌ای داریم؟

– از کلام خداوند که می‌فرماید : «مؤمنان با یکدیگر برادرند» چه می‌فهمیم؟

– صلح و آشتی دادن بین برادران مؤمن چه فایده‌ای دارد؟

۷- دانش‌آموزان به صورت گروهی و با مشورت و هم‌فکری یک‌دیگر، مطابق دروس قبل فعالیت پیش‌بینی شده برای «کار در کلاس» را انجام می‌دهند. آموزگار بر کار آن‌ها نظارت می‌کند و در صورت نیاز آنان را راهنمایی می‌کند.

ترجمه‌ی عبارات این تمرین به شرح زیر است :

۱- وَالصُّلْحُ خَيْرٌ : صلح و آشتی بهتر است.

۲- وَيَقْلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا : و باز می‌گردد به سوی خانواده‌اش با شادمانی.

۸- از دانش‌آموزان بخواهید به عنوان تکلیف شب قسمت «انس با قرآن در خانه» را در منزل با نظارت اولیای

خود انجام دهند.

جلسه‌ی سوم

جلسه‌ی سوم درس برای پرسش و ارزش‌یابی و آگاهی از پیشرفت درسی و نتیجه‌ی کار دانش‌آموزان است. پس از ایجاد آمادگی با فرستادن یک صلوات کار آغاز می‌شود.

- ۱- تمرین‌ها توسط سرگروه‌ها بررسی می‌شود و نتیجه را به آموزگار گزارش می‌دهند.
- ۲- نوار قرائت آیات درس (جلسه‌ی اول و دوم) پخش می‌شود و دانش‌آموزان مطابق دستور عمل می‌کنند.
- ۳- هر دانش‌آموز یک یا دو سطر از آیات درس را حتی‌الامکان شبیه نوار می‌خواند و آموزگار توانایی او را ارزیابی کرده و نمره می‌دهد.

۴- هر سطر از عبارت‌های قرآنی توسط یک دانش‌آموز به صورت شمرده خوانده شود. در صورت داشتن زمان و فرصت، دوبار این عبارت‌ها از دانش‌آموزان پرسش می‌شود. با فرستادن یک صلوات کلاس درس به پایان می‌رسد.

معنای عبارات تمرین دوم:

- ۱- ای کسانی که ایمان آورده‌اید، رکوع کنید،
- ۲- و سجده کنید و پروردگارتان را عبادت کنید،
- ۳- و کار نیک انجام دهید،
- ۴- شاید شما رستگار شوید.

دانستنی های آموزگار

مفهوم کلی سوره

در بخش دوم سوره مطففین ابتدا وضعیت بسیار عالی نیکوکاران در بهشت ترسیم شده است و آن گاه می فرماید که بدکاران که در دنیا نیکوکاران را مسخره می کردند، در آخرت به نتیجه ای اعمالشان می رسند.

گامی به سوی درک معنای آیات قرآن

الف - با استفاده از ترجمه ای عبارات و آیات معنای صحیح کلمات را انتخاب کنید.

۱- عَلِيٌّ	☐	بر	☐	در	☐
۲- اِذَا	☐	چرا	☐	وقتی که	☐
۳- هُوَ لَا	☐	آن جا	☐	این ها	☐

ب - عبارات قرآنی زیر را به کمک معنای لغات داده شده ترجمه کنید.

عِبَادٌ : بندگان عِي : من فَا : پس

۱- عَلِيٌّ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ .
... ..

۲- وَ اِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَانِّ قَرِيبٌ
و ... بپرسند از تو ... دربارهی ... هستم.

۳- يَا رَبِّ اِنَّ هُوَ لَا يَأْتِي قَوْمًا لَّا يُؤْمِنُونَ
... .. من ... قومی هستند که ...

۱- فَايٌّ = فَا + اِنَّ + عِي
۲- رَبٌّ = رَبِّي